

Náš Kýrnik

ROČNÍK VII.

číslo 1/APRÍL 2022

Informácie pre občanov obce Veľký Kýr

Počas adventu sa v obci rozsvietil
Živý adventný kalendár /str.3

Na jeseň roku 2021
sme sa naposledy rozlúčili
s naším pánom učiteľom
PaedDr. Alexejom Szárazom /str.5

5. decembra 2021 zavítal do
našej obce Mikuláš /str.3

Vo Veľkom
Kýre hokejbal
po rokoch opäť
„ožije“ /str.8

Milí čitatelia!

Začiatok kalendárneho roka 2022 sa niesol v znamení priaznivých správ pre našu obec: 27. januára sme dostali rozhodnutie o schválení nenávratnej dotácie na zníženie energetickej náročnosti malého kultúrneho domu vo výške **436 023,45 eur**; o necelý mesiac neskôr, 17. februára, prišla ďalšia správa o schválení dotácie aj pre veľký kultúrny dom vo výške **868 152,98 eur**. Cieľom realizácie týchto projektov je zabezpečenie energetickej certifikácie oboch budov na úrovni A0. V rámci rekonštrukcie budú zateplené obvodové plášte budov, vymenené okenné sklá, vykoná sa rekonštrukcia elektrických vedení, rozvodov vody, výmena svietidiel a budú inštalované slnečné kolektory na výrobu teplej vody. Práce súvisiace s týmito modernizáciami, ako napr. nové maľovky, dlažby a obklady, žiaľ, nie sú oprávnenými výdavkami projektu, čiže budú sa musieť dofinancovať z rozpočtu obce, rovnako ako aj rekonštrukcia sociálnych zariadení, ktoré plánujeme taktiež vykonať v rámci plánovanej modernizácie. Týmto sa nám síce zvýši 5 % povinná spoluúčasť obce, ale verím, že modernizácia po vyše 40 rokoch je už dnes nevyhnutná – hlavne u veľkého kultúrneho domu, ktorý postavili dobrovoľnými brigádami vlastnoručne naši rodičia a starí rodičia a ktorého zvetrané časti horných snolamov už niekoľko rokov nebezpečne opadávajú. Na jednej strane sa teda z dotácie tešíme, na druhej strane nás však mrzí, že uzatvorením kultúrnych domov spôsobíme nepríjemnosti tým, ktorí mali na rodinné oslavy a svadby rezervované priestory už rok vopred. Verím však, že vynovením oboch budov zvýšime prida-

pár hodín dobrovoľnej brigády dokáže urobiť zázraky aj dnes: ďakujeme im za upratanie okolia sakrálneho kríža pri bývalej malokýrskej škôlke.

Rovnako ďakujem aj všetkým občanom za úspešné triedenie odpadov za minulý rok. Len pre porovnanie uvádzam: v r. 2014 produkovala naša obec 855,8 t komunálneho odpadu (z toho separovala iba 7,62 %), pričom v roku 2021 sme vyprodukovali 466,94 t odpadu a vytriedili sme z neho až 62,14%! Za týmito číslami je veľa práce a, samozrejme, kladný prístup vás všetkých. Vďaka dosiahnutej vysokej úrovni triedenia odpadov a snahe obce zhodnocovať čo najväčšie množstvo záhradného odpadu a dreva dokážeme už niekoľko rokov udržať výšku ročného poplatku za komunálny odpad na úrovni 17,15 eur na osobu, čo je rekordne nízka suma v porovnaní s ostatnými obcami, kde sa tento poplatok bežne pohybuje okolo 28-30-33 eur/osobu/rok. V súvislosti so záhradným odpadom by som vás však chcela poprosiť o vzájomnú toleranciu: s ťažkým srdcom sa pozerá na človeka, ktorý na ulici vykladá konáre zo svojho príviesu do prístaveného kontajnera. Ak si niekto naloží svoj prívies konármi, môže ho odviezť rovno do zberného dvora a ponechať prístavený kontajner tým, ktorí vlečku nevlastnia a majú problém s odvozom bioodpadu na zberný dvor. Aj takéto malé gestá sú v rámci obecnej komunity veľmi vzácne, rovnako ako ochrana spoločného majetku, lebo nápravy zámerne zničeného majetku vandalizmom sú zbytočne vyhodnené peniaze nás všetkých. Snažme sa o to, aby sme si vzájomne pomáhali, pretože v dnešnom svete je súdržnosť obzvlášť veľmi vzácna: človek nikdy nevie, kedy bude odkázaný na pomoc druhého, a v núdzi sa každá pomoc dvojnásobne ráta.

Ing. Judita Valášková, starostka obce Veľký Kýr

nú hodnotu našej obce. Súčasne s týmito prestavbami budeme realizovať v kultúrnom parku aj výstavbu nového inkluzívneho ihriska – v mieste odstránených starších prvkov sa budú montovať nové hojdačky, lezecká lanová dráha, pieskovisko a veľká pirátska loď s množstvom preliezok a šmyklaviek z agátového dreva. Verím, že týmto ihriskom za vyše **50 000 eur** z dotácie MPSVaR SR urobíme našim najmenším veľkú radosť.

Sme pyšní, že v minulosti postavili naši predkovia veľký kultúrny dom v rámci dobrovoľných brigád. Dnes by sme to už nedokázali, ale členovia Jednoty dôchodcov nám ukázali, že

Náš Kýrnik..., občasník občanov obce Veľký Kýr, vychádza 2x ročne, registrované Ministerstvom kultúry SR pod EV 5450/16, ISSN 2585-7134,

vydáva - obec Veľký Kýr, Nám. sv. Jána 1, 941 07 Veľký Kýr, telefón: +421 915 200 801, email: starostka@velkykyr.sk, IČO: 00309109. Redakcia časopisu: Ing. Judita Valášková, starostka obce – predsedníčka redakčnej rady. Mgr. Alena Jaššová, promovaná žurnalistka – odborná mediálna poradkyňa a dozor pri komplexnom zostavení obsahu a kreatívny tvorca časopisu, šéfredaktorka Vydavateľstva „HELENA“ so sídlom v Šali, IČO: 34644237.

Grafika: Peter Orbán - Zoxó Press. ROČNÍK VII., číslo PRVÉ/apríl 2022, ďalšie číslo vyjde v októbri 2022.

Časopis vychádza v náklade 1000 ks, plnofarebne. Nepredajné.

5. decembra 2021 zavítal do našej obce Mikuláš

Našlo sa výborné riešenie na dodržanie protipandemic- kých opatrení, aby sa deti s rodičmi nezhrmažďovali na jednom mieste. Mikuláš jazdil po obci na koči, ktorý ťa- hali dva poníky. Darčeky rozdával deťom na šiestich vopred označených stanovištiach. Prvá zastávka bola o 14.00 hod. na rázcestí Hlbokej cesty (v Čerdaúte), druhá bola na Bu- dovateľskej ulici pri detskom ihrisku, tretia v Malom Kýre pri autobusovej zastávke, štvrtá v kultúrnom parku, piata na ulici Pažiť pri soche Sv. Huberta a posledná bola o 16.30 hod. na námestí pri kostole. Mikuláša celý čas sprevádzali anjeli s čertom, vianočné koledy a piesne dopĺňali čaro prichádzajúcich Vianoc.

Na koniec už len pridávame krátky odkaz pre Mikuláša (ak by mu jeho škriatkovia - pomocníci povedali o tomto článku v Našom Kýrniku): „Milý Mikuláš, deti z Veľkého Kýru budú určite dobré a poslušné aj celý rok 2022, a tak sa budeme na Teba tešiť aj tento rok.“

Počas adventu sa v obci rozsvietil Živý adventný kalendár

Živý adventný kalendár – tak sa volala akcia, ktorú spolu za krátky čas zorganizovali poslankyne Obecného zastupiteľstva vo Veľkom Kýre Ing. Andrea Bolfová a Helena Kanyicsková. Ako táto myšlienka vlastne vznikla? „Rozprávali sme sa s mojou poslaneanou kolegyňou Helenou Kanyicskovou o blížiacom sa adventnom

sa zvyknú volať okná duše a tie sa nám tiež rozžiaria šťastím či láskou, keď sa na niečo alebo niekoho tešíme.“ Vtedy už ale bol práve koniec novembra a k rozsvieteniu prvého okna chýbalo len pár dní. Obe poslankyne tak s malou dušičkou dúfali, že sa im tento nápad podarí zrealizovať aj napriek časovej tiesni. Celé to prebiehalo

Tieto čísla mali byť umiestnené na dobre viditeľnom mieste vo vyzdobenom a vysvietenom okne. 1.12. sa rozsvietilo prvé okno, 2.12. prvé a druhé okno, 3.12. svietili prvé tri okná a takto postupne každý deň pribúdali a nakoniec na Štedrý deň svietili všetky,“ vysvetľuje spoluorganizátorka tejto peknej myšlienky. Cieľom bolo totiž spoločne zdieľať radostné čakanie Vianoc a navodiť vianočnú atmosféru. „Snažili sme sa aspoň touto cestou trochu zmierniť sociálnu izoláciu, ktorá kvôli lockdownu nastala. Pri tej predstave, že je každý doma zavretý, žiadne spoločné oslavy ani koledy v kostole či na vianočných trhoch, mi prišli tie rozsvietené okná ako malé majáky Vianoc.“ Keďže zorganizovanie celej akcie si vyžadovalo rýchlu prípravu, prvé domy na ulici museli riešiť ako prvé, nakoľko tie mali byť rozsvietené v krátky čas. „Bea Lörinczová, naša žena činu, sa toho chytila a v priebehu dvoch dní sme mali konečný zoznam zúčastnených,“ dodáva Andrea Bolfová. Aj vďaka ich ochote a pomoci sa vo Veľkom Kýre mohol rozsvietiť Živý adventný kalendár: 1. Eva Száraz, 2. Beáta Lörinczová, 3. Eliška Juríková, 4. Alžbeta Lörinczová, 5. Katarína Szárazová, 6. Simona Verešová Švajdová, 7. Katarína Gedayová, 8. Marianna Čeriová, 9. Melinda Baruszová, 10. Renáta Zlatinská, 11. Mariana Kazánová, 12. Silvia Dojčánová, 13. Eva Kúthová, 14. Zuzana Režová, 15. Hilda Molnárová, 16. Jana Hrnčárová Vinceová, 17. Tatiana Kelemenová, 18. Andrea Bolfová, 19. Zuzana Šebíková, 20. Patrícia Fintová, 21. Katarína Kováčová, 22. Lenka Lörincová, 23. Tímea Együd, 24. Kristína Hošťáková. Po skončení akcie dostali všetci zúčastnení od miestnej organizácie Združenia maďarských rodičov na Slovensku na pamiatku malý lampáš s číslom, ktorý im svietil v okne. A či sa plánuje tento Živý adventný kalendár zopakovať aj tento rok? „Áno, chceli by sme z tohto spraviť tradíciu. Dúfam, že bude každý ďalší rok rovnako úspešný ako tento prvý,“ uzatvára poslankyňa obecného zastupiteľstva.

Mgr. Mária Májeková

období a práve nastolenom lockdowne,“ hovorí Andrea Bolfová. „Medzi rečou spomenula, že v zahraničí videla takýto adventný kalendár. Tá myšlienka a symbolika ma úplne nadchla – okno domu sa rozžiari svetlom pri čakaní na Ježiška. Oči

na Budovateľskej ulici, kde býva veľa mladých rodín vrátane Andrey Bolfovej. Prvé okno živého adventného kalendára sa tak rozsvietilo 1. 12. 2021 a posledné na Štedrý deň 24. 12. 2021. „Prihláseným účastníkom (domom) sa rozдали čísla od 1 po 24.

Pamätník civilných obetí druhej svetovej vojny

V posledných desaťročiach zúrili vojny na desiatkach miest na svete, od ktorých sme možno odvracali hlavy a nevšímali si ich. Boje, ktoré vypukli v našom susedstve na Ukrajine, však v každom mierumilovnom človeku vyvolávajú pocit strachu z vojny. Súčasné udalosti nás nútia zamyslieť sa nad tým, aký krehký je mier aj v 21. storočí. Na veľké vojny minulého storočia sa pomaly zabúda, pretože tá posledná, ktorá sa nás dotkla, sa skončila pred 77 rokmi – v roku 1945. Druhá svetová vojna bola najväčším a najsmrteľnejším ozbrojeným konfliktom v dejinách ľudstva, ktorý si vyžiadal život takmer 70 miliónov vojakov a 30 miliónov civilných obetí. Tento veľký konflikt spôsobil aj obyvateľom našej dediny mnohé rodinné tragédie a utrpenie, na ktoré pomaly už aj zabúdame. Na frontoch a bojiskách prišlo o život päťdesiatdva vojakov z Veľkého Kýru. Ich mená sú zachované pre potomkov na pamätníku na novom cintoríne. Pamätník civilných obetí bol postavený na starom cintoríne v roku 2005 (pamätník sa v súčasnosti renovuje). V našej obci zahynulo počas tejto strašnej vojny deväť civilistov, ich tragický osud je málo známy. 29. marca 1945 popoludní sa nad obcou objavilo sedem ruských stíhačiek. Úplne dezorientovaní piloti spustili na obec gulometnú paľbu vrátane na tu prítomné vlastné jednotky. Počas útoku bolo zhodených niekoľko leteckých mín, čo spôsobilo straty na životoch. Najväčšiu tragédiu zažila rodina Pavla Csebika, ktorá žila na ulici Apátska. Svoje dve mladé dcéry, 23-ročnú Margaritu a 22-ročnú Hermínu, ukryl pred násilím Rusov v úkryte postavenom v záhrade. Obe zabil letecké míny, ktoré tam dopadli. Vydatá Margita už bola matkou dvoch detí. Starým rodičom zanechala trojročného chlapca a kojencu, ktorý nemal ani rok. Otec zhotovil rakvy z dosiek hospodárskej budovy, do ktorých uložil telá svojich milovaných dcér. Potom naložil rakvy na voz a cez malokýrsky most (pretože most vo Veľkom Kýre bol vyhodенý do vzduchu) ich odviezol po ulici Petőfiho na cintorín. Pohreb sa konal len v úzkom kruhu rodiny, zo strachu pred možnými ruskými lietadlami sa ho okrem kňaza zúčastnilo len niekoľko príbuzných. V tento deň sa tragicky zmenil aj život Michala Hovancseka z ulice Apátska, ktorý mávajúc červenou vlajkou sa snažil útočníkom naznačiť, že bombardujú nesprávne miesto. Úlomok míny mu však odtrhol bradu, a keďže sa mu nedostalo lekárskej pomoci, z veľkých bolestí sa vyslobodil tým, že si vzal život.

65-ročný robotník Michal Szmrecsek zahynul pri výbuchu míny, ktorá spadla na jeho dvor. Jozef Száraz bol zabitý bazukou nájdenu vo vinohradoch. Naša obec mala aj detské vojnové obeť: dvaja malí synovia Jána Sztranyáka, Tibor a Béla, zahynuli pri

výbuchu nálože zhodenej z lietadla v ich záhrade na ulici Cetínska. Mladá manželka Gejzu Száraza prišla o oko, keď ju zasiahol mínometný granát, keď sa im snažila pomôcť. Jednou z obetí bol aj František Veres, ktorý sa so svojou rodinou skrýval v záhrade svojho domu, keď si ho prichádzajúci Rusi pomýlili s Nemcom a smrteľne ho zranili. Ďalšou civilnou obeťou vojny bol aj Koltoman Bombic. Naši predkovia, ktorí zažili veľa utrpenia, si pravdepodobne viac vážili pokojné povojnové časy. Neludský vojnový konflikt v našom susedstve nás čoraz viac nútí uvedomiť si, že najdôležitejšou potrebou ľudstva je mier. Vážme si preto mierové dni, lebo naši predkovia zaň zaplatili vysokú daň, a dúfajme, že hrôzy minulosti sa už v žiadnej podobe nezopakujú.

Helena Kanyicsková na základe knihy Ludovíta Grófa

HUMANITÁRNA ZBIERKA PRE UKRAJINSKÝCH UTEČENCOV

V dňoch 8. až 11. marca 2022 organizovala obec v malom kultúrnom dome zbierku materiálnej pomoci pre utečencov z Ukrajiny. Do zbierky sa mohli odovzdať trvanlivé potraviny ako piškóty, chrumky, keksíky, detský Sunar, balená voda, balené pečivo, croissanty, ovocné džúsy, paštety a hygienické potreby ako vlhčené utierky, dezinfekčné prostriedky, tekuté mydlá, detské plienky, sprchovacie gély, zubné kefky a pasty, toaletný papier, papierové vreckovky a hygienické vložky. Vybieralo sa veľké množstvo vecí. Vybieraná materiálная pomoc za dve plné dodávkové autá bola odovzdaná Okresnému úradu Nové Zámky 14. marca, ktorý má na starosti jej ďalšiu distribúciu odkázaným. Želáme si, aby sme my sami nikdy neboli odkázaní na podobnú pomoc iných, zároveň však zo srdca ďakujeme každému, kto prispel do zbierky, a ďakujeme, že pomáhate v núdzi iným!

- **obecný úrad** -

„Kto miluje tanec ako ja, vzlietne s ním k nebu, ohnivo a rýchlo...“

Na jeseň roku 2021 sme sa naposledy rozlúčili s naším pánom učiteľom PaedDr. Alexejom Szárazom. Radi by sme využili túto príležitosť a spomenuli si na neho, pretože zohral rozhodujúcu úlohu v živote našej obce. Základnú školu ukončil v rodnej obci Veľký Kýr, potom pokračoval v štúdiu na gymnáziu v Nových Zámkoch. Po maturite vyštudoval Vysokú školu pedagogickú v Nitre v odbore matematika a dielenské práce. Svoju kariéru začal v Dolných Obdokovciach a od roku 1964 bol počas 28 rokov riaditeľom základnej školy s vyučovacím jazykom maďarským vo Veľkom Cetíne. Od začiatku bol presvedčený, že len tí študenti nájdu svoje miesto vo svete, ktorí získajú základné vedomosti vo svojom materinskom jazyku. Vďaka jeho prísneho a dôsledného vedeniu sa základná škola zaradila medzi najlepšie v okrese, žiaci dosahovali v rôznych súťa-

žiach vynikajúce výsledky a mali vysokú úroveň vedomostí. Staral sa o vnútorný a vonkajší poriadok školy, od roku 1975 bola jeho základná škola cvičebnou školou Univerzity Konštantína Filozofa v Nitre, keďže sem prichádzali vykonávať svoju prax maďarskí vysokoškooláci z celého Slovenska. Počas tohto obdobia spoznal obyvateľov obce a okrem povinností riaditeľa dlhé roky pôsobil aj na poste tajomníka miestneho národného výboru. Do svojej rodnej obce Veľký Kýr sa vrátil po takmer troch desaťročiach. Od roku 1990 až do odchodu do dôchodku pokračoval vo svojej učiteľskej kariére v miestnej základnej škole. Keďže okrem osvojenia si nových vedomostí považoval za dôležité zachovávanie tradícií, stal sa kultúrnym referentom obce a v rokoch 1998 až 2007 spolupracoval s miestnou samosprávou a základnou organizáciou Csemadoku. V na-

šej obci úspešne zorganizoval mnoho kultúrnych podujatí. Z tanečnej skupiny Dúha, neskôr z tanečných skupín Margaréta a Katica vznikol pod jeho vedením dnešný tanečný súbor Mórince. V citarovom a tanečnom súbore Mórince vytvoril silné spoločenstvo, ktorého členovia sa dodnes snažia pokračovať v tom, čo si pán učiteľ vysníval. Roky dôchodku strávil so svojou manželkou Magdalénou v ich úhľadnom dome a jeho obľúbenou aktivitou bola starostlivosť o vinič a záhradu. V roku 2008 mu bol udelený titul „Čestný občan Veľkého Kýru“, na ktorý bol veľmi hrdý. Po ovdovení trávil svoj čas v Komárne, v blízkosti rodiny svojho jediného syna Petra, radosť mu robili jeho dve vnučky.

Milý pán učiteľ, ďakujeme Vám za všetko, odpočívajte v pokoji!

Mgr. Száraz Viktória

Veľký Kýr má jeden z najnižších poplatkov za komunálny odpad v okolí Úroveň separovania však treba neustále zvyšovať

Odpady a ich separovanie sú veľkým problémom vo viacerých mestách a obciach. Úroveň separovania nie je taká vysoká, ako by samosprávy chceli, a v dôsledku toho musia občania platiť každým rokom vyššie a vyššie poplatky za odvoz komunálneho odpadu. To však nie je prípad obce Veľký Kýr, ktorá si drží tento ročný poplatok na rovnakej úrovni už od roku 2016. Viac o triedení odpadu v obci a prečo sa jej tak darí v triedení, nám porozprávala pracovníčka Obecného úradu vo Veľkom Kýre Ing. Silvia Cilling.

• Ročný poplatok na osobu za odvoz komunálneho odpadu je vo Veľkom Kýre jedným z najnižších spomedzi okolitých obcí. Ako sa vám ho darí udržiavať stále na takejto nízkej úrovni?

- Podľa mňa má na tom veľkú zásluhu najmä pani starostka, pretože táto problematika je jej veľmi blízka a v minulosti tomu venovala veľa času. Takisto už pred dvomi rokmi obec zaviedla čipovanie smetných nádob. Každá kuka nádoba v obci bola teda riadne začipovaná, pričom jedna štvorčlenná rodina má pridelenú jednu kuka nádobu. V roku 2019 navyše zakúpila obec 900 kompostérov pre každú domácnosť, čo zrejme tiež prispelo k zvýšenej miere separovania, takže všetok odpad z kuchyne, z varenia či zo záhrady môžeme pohodlne dávať do kompostéra. V minulosti sa totiž v zmesovom komunálnom odpade často objavovali veci, ktoré tam nepatrili, napr. bioodpad, plasty či papier... Všetky tieto komodity sa dnes už separujú a ľudia sú podľa mňa aj vďaka tomuto nútení, ale aj motivovaní separovať viac.

• Aká je momentálne úroveň separovania v obci?

- Miera triedenia je v tomto roku približne 62 %, čo je celkom pekné číslo. V roku 2018 sme mali komunálny odpad v množstve 644 ton a v roku 2021

sme mali už iba 466 ton, takže aj z tohto môžeme vidieť, že ten objem odpadu sa stále znižuje, kým množstvo triedených komodít sa zvyšuje. Viac separujeme, dávame si pozor, že napríklad ten téglík od jogurtu nedáme medzi komunálny odpad, ale ho vytriedime medzi plasty.

• Dostali občania aj nejaké informácie k tomu, ako triediť odpad?

- Naši občania dostávajú každý rok rozpis zberu odpadu na celý rok, kde sa nachádzajú aj informácie o tom, ako a čo triediť. Samozrejme, vždy keď nastane nejaká zmena, snažíme sa o tom občanov informovať. Niekedy je to však iba o tom, že ľuďom sa separovať nechce... Neuvedomujú si pritom, že napr. v obci Branč platia občania za odvoz komunálneho odpadu poplatok už vo výške 28 eur, kým v našej obci je to iba 17 eur.

• Čo by sa ešte dalo urobiť, aby tá úroveň separovania bola vyššia?

- Podľa môjho názoru si občania musia uvedomiť, že vôbec nie je ťažké odpad vytriediť. Je potrebné učiť tomuto deti už od malička, že žltú nádobu máme na plasty, že si napr. doma vyčlením jednu krabicu, kde budem dávať papier, že škrupiny od vajec patria do kompostu a nie do komunálneho odpadu. Navyše sa teraz pripravuje zmena zákona, ktorá hovorí o tom, že ak sa v zmesovom komunálnom odpade nájde biologický odpad, tak sa toto zasa odzrkadlí aj na vyšších cenách ročného poplatku za komunálny odpad, čo znamená, že občania si za odpad priplatia.

• A čo iné druhy odpadu, ako napr. stavebný či veľkoobjemový odpad?

- V našej obci dvakrát ročne zbierame veľkoobjemový odpad a tiež elektroodpad, drobný stavebný odpad môžu občania odnieť na zberný dvor, ktorý máme otvorený trikrát do týždňa, kde môžu priniesť, samozrejme, aj akokoľvek množstvo biologického odpadu. Na

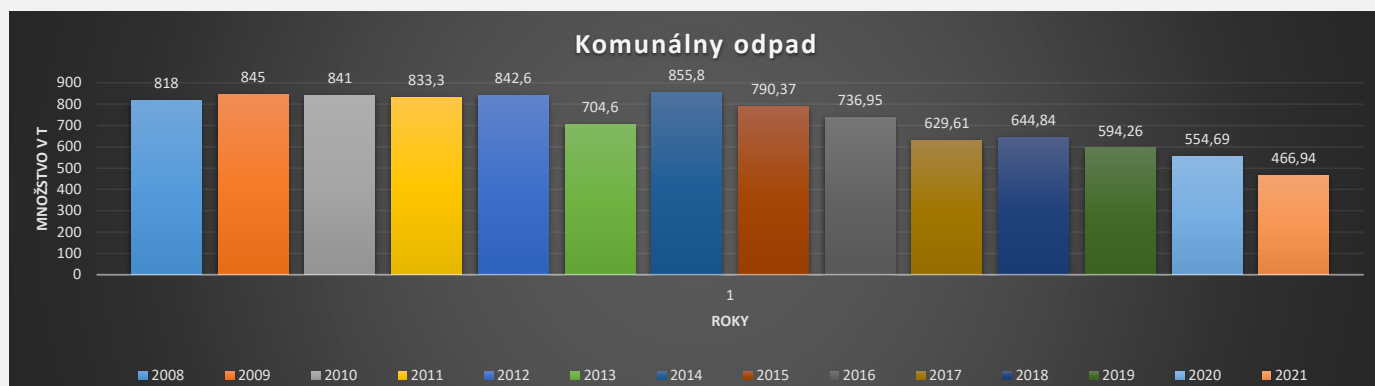
tento biologický odpad využívame aj drvičku a veľakrát nám tu vznikne kvalitný kompost, ktorý si občania chcú odnieť aj domov. Je dobré, že si ľudia uvedomujú, že to má svoj význam a opodstatnenie.

• Od januára sa na Slovensku začalo zálohovanie PET fliaš a plechoviek. Ako toto zohľadňuje obec?

- Áno, ľudia sa teraz môžu rozhodnúť, či plastové fľaše a plechovky dajú do žltých vriec a nádob, alebo ich odovzdajú v obchode Coop Jednota. Vidíme však, že mnoho ľudí uprednostňuje druhú možnosť, aby sa im mohla naspäť vrátiť záloha v sume 15 centov za každý obal. Jednota potom odošle správu, koľko obalov bolo odovzdaných v obci, aby sa to aj nám odzrkadlilo na triedení odpadu v budúcnosti.

Mgr. Mária Májeková

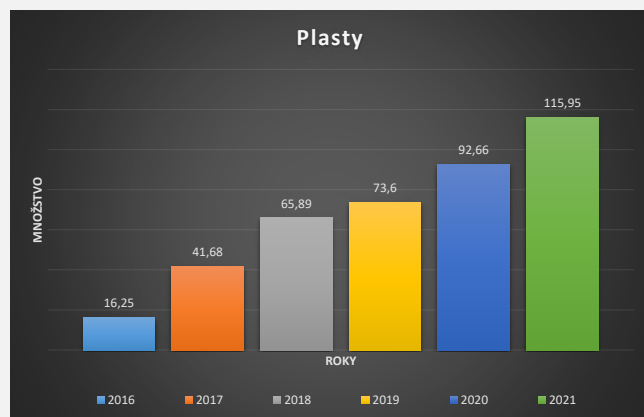
Rok	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Množstvo	818	845	841	833,3	842,6	704,6	855,8	790,37	736,95	629,61	644,84	594,26	554,69	466,94

PLASTY

Mesiac/Rok:	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Január		2,41	4,94	6,68	8,82	8,2
Február		2,96	3,65	4,94	6,06	7,94
Marec		3,54	3,25	6,36	7,44	9,96
Apríl		3,44	6,46	7,48	9,54	13,76
Máj		2,96	5,21	4,56	7,6	9,3
Jún		3,96	6,38	6,16	8,56	9,73
Júl		3,42	5,72	7	5,26	9,3
August	3,44	3,38	7,5	7,84	8,52	9,5
September	4,54	5,08	6,78	7,19	8,7	9,06
Október	1,85	3,24	6,08	5,96	7,54	12,1
November	4,66	4,09	5,84	5,79	8,02	8,9
December	1,76	3,2	4,08	3,64	6,6	8,2
Spolu:	16,25	41,68	65,89	73,6	92,66	115,95

ROK	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Množstvo	16,25	41,68	65,89	73,6	92,66	115,95

KOMUNÁL:

Mesiac/Rok:	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Január	61,93	40,87	38,73	40,49	39,19	35,82
Február	51,24	44,52	40,99	44,02	38,23	30,95
Marec	57,56	48,81	39,53	48,68	44,17	36,71
Apríl	77,51	46,68	52,33	49,06	44,35	51,96
Máj	61,5	45,98	46,84	69,7	64,24	34,6
Jún	65,03	68,84	69,67	46,04	46,68	36,06
Júl	83,05	64	66,51	51,22	40,83	34,88
August	68,71	59,98	80,53	55,49	45,36	38,96
September	48,04	50,54	41,64	37,66	43,88	39,04
Október	46,83	45,3	49,52	43,89	65,42	53,96
November	47,37	45,32	71,06	64,7	45,27	39,16
December	68,18	68,77	47,49	43,31	37,07	34,84
Spolu:	736,95	629,61	644,84	594,26	554,69	466,94

ROK	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Množstvo	736,95	629,61	644,84	594,26	554,69	466,94

Obce a mestá sa trápia s odchytom túlavých zvierat, výnimkou nie je ani Veľký Kýr

Odchyt totiž nariadil obciam a mestám samotný štát, keď prišlo k novelizácii zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti. Po novom sa tak o opustené túlavé zvieratá musia obce postarať samy.

Túlavý pes sa stáva majetkom obce

„Zákon nám ukladá povinnosť zabezpečiť odchyt túlavých zvierat na území obce a ich umiestnenie do karanténnej stanice či útulku pre zvieratá, a takisto máme povinnosť prevziať takéto túlavé zviera od nálezcu,“ vysvetľujú znenie zákona pracovníčky obecného úradu. Keďže túlavý pes sa stáva majetkom obce, ktorá musí hradiť všetky potrebné náklady v prípade odchytu, samosprávy ročne vynakladajú na riešenie problému s túlavými psami nemalé finančné prostriedky, čo môže obci odčerpať značnú časť rozpočtu.

Obec sa musí o túlavé zvieratá riadne postarať

„Pre takéhoto túlavého psa musíme mať pripravenú voliéru, zateplenú bídu či zabezpečené krmivo. Predtým ho však musíme veľakrát samy odchytiť, čo nie je vždy jednoduché, keďže nevieme, či je pes agresívny, či netrpí nejakým ochorením,“ objasňujú zamestnankyne obce. „Máme k dispozícii čítačku na čipy, takže ak je pes začipovaný, vieme zistiť majiteľa a kontaktovať ho, aby si po svojho psa prišiel. V opačnom prípade oznam o nájdení túlavého psa inzerujeme v obecnom rozhlase, ale aj cez Facebookovú stránku obce.“ Často sa nájdu majiteľa, ktorým pes z domu ušiel, pretože nemali zabezpečený plot, a tí sú potom za nájdenie psa veľmi vďační. „Mali sme tu aj jedno odrastené šteniatko, ktoré nemalo majiteľa, no našla sa jedna pani, ktorá sa ho ujala, dala ho začipovať a stará sa oň. Sú teda aj šťastné prípady.“

Väčšina psov nie je začipovaná, čo komplikuje nájdenie majiteľa

Každá obec by mala mať uzavretú spoluprácu s karanténou stanicou či útulkom. Obec Veľký Kýr takto spolupracuje s novozámockým útulkom. V prípade, že sa nenájde žiadny majiteľ, putuje pes práve do tohto útulku. V karanténnej stanici či útulku musí byť podľa novely zvierat umiestnené po dobu 45 dní a ak sa za tento čas neprihlási majiteľ zvierat alebo o neho nik neprejaví záujem, útulky či karanténne stanice môžu zviera obci vrátiť. Ak pes navyše nie je začipovaný a vlastník psa si túto povinnosť nesplnil, obec musí zabezpečiť aj toto. Čipovanie je však možné vykonať iba na rodné číslo a psa si tak na seba musí napísať starosta obce, ktorému okrem iného vzniká povinnosť zaplatiť za psa vlastnej obci daň či veterinárnu starostlivosť. Pracovníčky obce, ktorí túlavých psov vo Veľkom Kýre odchyťávajú, tvrdia, že takmer 90 % odchytených túlavých psov začipovaných nie je. „Veľakrát sa teda s majiteľom psa nevieme skontaktovať a skončí v útulku. Poplatok za čipovanie psa je pritom jednorazový a nám osobne by to veľmi pomohlo, ak by boli psy začipované,“ hovoria zamestnankyne obce. Ako by teda mohli situáciu pomôcť samotní občania? „Určite by pomohlo najmä to čipovanie, keďže je zo zákona povinné, a tiež, ak by si občania lepšie zabezpečili svoje oplotenia, aby im psy neunikali,“ zhodujú sa pracovníčky obce. „Keď si niekto zoberie psa, tak je to zodpovednosť, nie je to len na pol roka či na rok, ale dlhodobo, po celý čas sa totiž musí majiteľ o svojho psa starať, aby neušiel, aby bol začipovaný, zdravý a zaočkovaný.“

Mgr. Mária Májeková

Vo Veľkom Kýre hokejbal po rokoch opäť „ožije“

Nadšenci hokejbalu sa vo Veľkom Kýre snažia tento šport pozdvihnúť na vyššiu úroveň. Začiatkom roka dostal ich klub Wild Bulls punc oficiálnosti, pretože si založili občianske združenie s rovnakým názvom. A v najbližších mesiacoch tu vznikne dokonca aj nové hokejbalové ihrisko. Na otázky ohľadom činnosti tohto združenia a celkovo ich hokejbalového klubu nám odpovedal aktívny hokejbalový hráč Mário Lőrincz.

• Hokejbal v obci Veľký Kýr vraj funguje už dlhšiu dobu. Ako ste s týmto športom v obci začínali?

- Bolo to približne pred desiatimi rokmi, hokejbal sme totiž viac-menej hrávali od malička na uliciach... Vtedy hráči okolo Andreja Lőrincza, Romana Guba, Dominika Janíka a Daniela Bohumela založili tím Wild Bulls. Samozrejme, tím mal aj nejakú prestávku, keď sa členovia venovali rôznym iným povinnostiam, ale pred približne tromi rokmi sa naskytna možnosť hrať ligu v Nitre, kde je Nitrianska hokejbalová organizácia. Andrej, ktorý sa stal kapitánom, zložil tím a momentálne hráme už tretiu sezónu a sme v druhej lige.

• Čo vás primálo k tomu, aby ste si spoločne tento rok založili občianske združenie?

- Snažili sme sa náš klub oficiálne posunúť na vyššiu úroveň, takže to bolo aj kvôli tomu, a sčasti aj preto, aby sme mohli prijímať sponzorské dary. Z obce nás už podporuje niekoľko súkromníkov, čo si veľmi ceníme. Je to veľmi dôležité pre naše fungovanie a tiež preto, že máme aj do budúca určité plány.

• Aké napríklad?

- Teraz sa nám podarilo, a to najmä vďaka obci Veľký Kýr a obecnému zastupiteľstvu, získať ihrisko. Bolo v obci Mojmirovce, ktoré likvidovalo jedno športovisko, takže sme iniciovali medzi obcami takýto obchod. Ihrisko je momentálne už naše, nachádza sa v areáli futbalového ihriska v Kýre a v najbližšej dobe plánujeme povrch ihriska upraviť, takže na tom teraz spoločne s obcou pracujeme. Bez jej podpory by sme to totiž nedokázali, hlavne finančne. Priznám sa, že bol to taký náš malý sen, ktorý by sme sami nemohli zrealizovať, preto sme veľmi radi, že nám obec v tomto pomohla. Nečakali sme až takúto veľkú podporu.

• Takže dovtedy ste trénovali na ihrisku v Mojmirovciach?

- Áno, tam sme si ihrisko sami svojpomocne opravovali, hoci nebolo naše, ale bola to jediná možnosť, keď sme chceli trénovať. Teraz trénujeme v Nitre, kde sa hrá liga, tam je k dispozícii takisto na nejaký čas ihrisko, ale tým, že je tam tých tímov okolo 30 až 40, treba mať nejaký rozvrh na tréningy, aby mal každý svoj priestor.

• Koľko hráčov momentálne máte v tíme?

- Aktuálne je nás 12, všetko sme kamaráti a na tom sme si aj zakladali, aby sme si sadli najmä po ľudskej stránke... Výsledky sú niekedy

skôr druhoradé, hlavné je, aby partia bola vždy spolu. Pred rokom sme pribrali niekoľko nových hráčov aj z iných obcí, väčšinu tímu však stále tvoria chalani z Veľkého Kýru, respektíve chalani, ktorí sú nejakým spôsobom spätí s obcou.

• Plánujete pribrať aj nejakých nových hráčov?

- Samozrejme, chceli by sme náš tím omladzovať, preto veríme, že keď sa nám podarí upraviť toto nové ihrisko, pritiahneme aj mladších hráčov. Radi by sme totiž pracovali i s mládežou. Spolupracujeme s trénermi z Nitrianskej hokejbalovej organizácie, ktorí sú skúsení a prisľúbili nám v tomto pomoc. Vieme, že vo viacerých obciach dominuje futbal, ale bude tu takáto možnosť a ak by chcel niekto vyskúšať hokejbal, radi ho medzi sebou privítame. Veď v podstate tento šport je akoby mladší brat hokeja.

• V obci sa dávnejšie organizovali aj hokejbalové turnaje, plánujete túto tradíciu obnoviť?

- Určite áno. Turnaje sa konali už dávnejšie a prebiehali v kultúrnom parku, kde to ihrisko bolo svojpomocne urobené, takže išlo len o také priateľské zápasy, kde vládla skôr rodinná atmosféra... Zahrali sme si pre radosť a takéto ciele máme aj do budúca. Keď bude ihrisko hotové, určite zorganizujeme otvárací turnaj pre obyvateľov Kýru, no v prvom rade treba upraviť a pripraviť povrch pre ihrisko. Pevne veríme, že sa nám týmto ihriskom podarí vytvoriť v obci hokejbalovú komunitu a tým aj nové priateľstvá.

• Podmienky v obci už teda budete mať pre tento šport vytvorené...

- Ja by som povedal, že to bude na celkom vysokej úrovni. V Nitre sú dve hokejbalové ihriská, kde sa hrá extraliga mužov, čo sa už dá považovať za poloprofesionálnu úroveň, a potom je ešte jedno ihrisko, kde hrávame my. Myslím si, že po týchto ihriskách v Nitre bude to naše v Kýre patriť medzi tie najkvalitnejšie.

Mgr. Mária Májeková

Nagyker infó

VII. ÉVFOLYAM

1. szám/ÁPRILIS 2022

Nagyker lakosainak információs lapja

Élő adventi naptárral készültünk a karácsonyra /3. oldal

2021 őszén vettünk végső búcsút Száraz Elek tanító úrtól /5. oldal

Lovaskocsin jött a Mikulás

/3. oldal

Újraéled a ballhoki Nagykeren

/8. oldal

Tisztelt olvasók!

A 2022-es év községünk számára kedvezően kezdődött: január 27-én értesítést kaptunk, hogy sikeresen bírálták el a pályázatunkat a kis kultúrház A0 szintű energiatakarékosságának elérésére, melyre **436 023,45 euró** támogatást kapunk. Február 17-én megszavazták a nagy kultúrházra beadott ugyanilyen célú pályázatunkat is – erre az épületre a támogatás

összege **868 152,98 euró**t tesz ki. A felújítás alkalmával mindkét épület hőszigetelést kap, amely által felújul a homlokzat, továbbá ablakcsere, villamos- és vízvezetékcsere, napkollektorok telepítése, a kis kultúrházban a fűtési rendszer modernizálása a pályázati átalakítás tárgya. Ezekkel a munkálatokkal kapcsolatos tevékenységek, mint pl. az újravakolás, csempézés és festés, sajnos már nem képezik a dotáció tárgyát, tehát önköltségből lesznek megoldva, ugyanúgy, mint ahogy mindkét épületben a szociális helységek modernizálása, mert a több, mint 40 éve használatos toalett cseréje mindenképpen szükséges. Ezeket a plussz költségekkel a község kiadásai ugyan megnövekszenek, viszont szükségesek. Főleg a nagy kultúrház veszélyesen omladozó homlokzatát nézve látszik, hogy eljött az idő annak az épületnek a felújítására, amelyet szüleink és nagyszüleink saját kezűleg sok óras önkéntes munkával építettek fel. Egyrészt tehát örülünk a felújításnak, másrészt viszont tudjuk, hogy a kultúrházak lezárásával kellemetlenséget okoztunk néhány családnak, akik családi ünnepségeiket itt tervezték megtartani. Úgy érzem

zonyították, hogy néhány óras önkéntes brigádmunka csodára képes még ma is: köszönjük nekik a segítséget a legöregebb temető kitarthatásáért. Úgyszintén megköszönöm minden lakosunknak a tavalyi évben elért sikeres hulladékszelektálást. Csak az összehasonlítás kedvéért: 2014-ben községünk 855,8 t háztartási hulladékot termelt (amelyből szelektálással csupán 7,62% hasznosított újra), viszont a 2021-es évben 466,94 tonna háztartási hulladékot termeltünk és 62,14% hasznosítottunk újra! Az elért eredmény mögött sok munka, és természetesen az Önök pozitív hozzáállása van. A nagymértékű szelektálás és a község igyekezete minél több kerti hulladékot és hulladékfát újrahasznosítani megéri a fáradságot, mert ennek köszönhetően tudjuk tartani már évek óta az egy főre eső 17,15 eurós évi szemétdíjat, amelyet sok más község megirigyelhet, ugyanis nem ritkaság máshol a 28-30-33 eurós szemétdíj. A kerti hulladékkal kapcsolatban szeretném felhívni a figyelmet a kölcsönös toleranciára: szomorú látvány, amikor valaki az utánfutójáról átrakja a nagyméretű konténerbe a kerti hulladékát, amelyet egy kis jóindulattal elvihetett volna a Kacsini gyűjtőudvarba és meghagyta volna a konténert azoknak, akik nem rendelkeznek pótkocsival. Az ilyen kis gesztusok is nagyon fontosak egy közösség életében, mint ahogy a köztulajdon megóvása, mert a vandalizmussal tönkretett dolgok rendbehozása felesleges pénzkidobás a közösből.

viszont, hogy az épületek felújításával növeljük községünk hozzáadott értékét. Az említett felújításokkal egyidőben a munkaügyi minisztérium 50 000 eurós támogatásának köszönhetően a kultúrparkban is folyamatban lesz egy akácfaiból készült új játszótér megépítése hintákkal, kötélpályával, inkluzív homokozóval, valamint csúszdás és mászófalas nagy kalózhajóval, amellyel remélhetőleg örömet szerzünk majd a kicsiknek.

Mint említettem, büszkék vagyunk arra, hogy a nagy kultúrházat önkéntes munkával építették fel elődeink. Ma már ez sajnos képtelenség lenne, viszont a helyi nyugdíjasklub tagjai bebi-

Segítsük egymást, mert az összetartás ma nagyon fontos: soha nem tudhatjuk ugyanis, mikor lesz szükségünk mások segítségére és szükségben minden kis segítség duplán számít.

Tisztelettel: Valaska Judit, Nagyker polgármestere

Nagyker infó..., Nagyker lakosainak lapja, megjelenik kétszer évente,

engedélyezte a SZK Kulturális Minisztériuma, EV 5450/16, ISSN 2585-7134,

Pozsony, kiadja: Nagyker község, Nám. sv. Jána 1, 941 07 Velký Kýr, telefon elérhetőség: +421 915 200 801, e-mail: starostka@velkykyr.sk, IČO: 00309109. Szerkesztőség: Ing. Judita Valašková, polgármester - szerkesztőségi tanácselnök. Mgr. Alena JAŠŤOVÁ, újságíró – szakmai és mediális tanácsadó, valamint a lap összeállításának szakmai felügyelete, és a „HELENA” kiadó főszerkesztője – székhely: Végsellye, IČO: 34644237.

Grafika: Peter Orbán - Zoxó Press. VII. évfolyam, 1. szám/április 2022.

A következő szám 2022 októberében jelenik meg. Megjelenik 1000 példányban. Ingyenes.

Lovaskocsin jött a Mikulás

2021 december 5-én ellátogatott községünkbe a Mikulás. Két kis aranyos pónival húzott lovaskocsin közlekedett a gyerekek nagy örömeire és 6 előre kijelölt megállósn osztogatta az ajándécsomagokat, hogy megakadályozzuk a tömeges várakozást. Minden gyermek a lakóhelyéhez legközelebbi megállósn vehette át a csomagot. 14,00 órakor a Cserda úti megállósn várakozók kapták meg elsőik között, majd az Építő utca közepén levő játszótéren volt a következő megállósn, utána pedig Kiskéren az Ujvári utca 600-as házszámmal levő megállósn kocsikáztak. A következő megállósn a kultúrparkban, a Gyep utcai Szt. Hubertusz szobornál voltak és az utolsó állomás a templom melletti Szt István téren volt kb. 16,30 órakor. A lovaskocsin közlekedő Mikulást, angyalkát és ördögöt az egész körút folyamán karácsonyi dallamok kísérték végig, ezzel is figyelemztetve a közelgő karácsonyi ünnepekre. Amennyiben a Mikulás tudomást szerezne erről a cikkről, üzenjük neki, hogy a nagykéri gyerekek a 2022-es év folyamán is szöföfogadóak lesznek és örömmel visszavárják őt majd ebben az évben is

Élő adventi naptárral készültünk a karácsonyra

Élő adventi naptár – ez volt a neve annak az eseménynek, amelyet rövid idő alatt közösen szerveztek meg a nagykéri képviselő-testület tagjai, Ing. Bolfa Andrea és Kanyicska Ilona. Honnan szerezték az ötletet? „*Kanyicska Ilona képviselőtársammal beszélgettünk a közelgő adventi időszakról és a járvány miatti korláto-*

kit” - mondta Bolfa Andrea. Ez november végén történt és csak pár nap maradt hátra addig, amíg az első ablak fénye kigyulladt. Így a két képviselő remélte, hogy az idő rövidege ellenére is meg tudják valósítani ezt az elképzelést. Az esemény az Építő utcában zajlott, ahol sok fiatal család él, köztük Andrea is. Az élő adventi naptár

December 1-én meggyújtották az első ablak fényeit, december 2-án az első és a második ablakot, 3-án az első három ablakot, és így fokozatosan minden nap egyre több ablakban gyulladt ki a fények, és végül szenteste az összes ablakot kivilágították” – magyarázta a szép ötlet társszervezője. A cél az volt, hogy megosszák a karácsonyi örömteli várakozást és karácsonyi hangulatot teremtsenek. „*Így legalább megpróbáltuk egy kicsit enyhíteni a bezártság miatt kialakult társadalmi elszigeteltséget. Abból kiindulva, hogy mindenki otthon van bezárva, nincs közös ünneplés, nincsenek énekek a templomban vagy a karácsonyi vásárrban, a kivilágított ablakok a karácsony kis világítótornyainak tűntek számomra.*” Mivel az egész esemény megszervezése gyors előkészületeket igényelt, először az első házakkal kellett foglalkozni az utcán, mivel azokat rövid időn belül ki kellett világítani. „*Lőrincz Beáta, a tettek asszonya, elkapta a fonalat és két napon belül megvolt a résztvevők végleges listája*” – tette hozzá Bolfa Andrea.

Az ő készségüknek és segítségüknek köszönhetően is éghetett Nagykéren az Élő adventi kalendárium: 1. Száraz Éva, 2. Lőrincz Beáta, 3. Eliška Juríková, 4. Lőrincz Erzsébet, 5. Száraz Katalin, 6. Simona Verešová Švajdová, 7. Geday Katalin, 8. Čeri Marianna, 9. Barusz Melinda, 10. Zlatinská Renáta, 11. Kazán Marianna, 12. Dojčán Szilvia, 13. Eva Kúthová, 14. Zuzana Režová, 15. Hilda Molnárová, 16. Jana Hrnčárová Vinceová, 17. Tatiana Kelemenová, 18. Bolfa Andrea, 19. Zuzana Šebíková, 20. Patrícia Fintová, 21. Kováč Katalin 22. Lenka Lőrincová, 23. Együd Tímea, 24. Kristína Hoštáková. Az eseményt követően minden résztvevő egy számmal ellátott kis lámpást kapott emlékül a Szlovákiai Magyar Szülők Szövetségének helyi szervezetétől. Idén is megismétlünk az Élő adventi kalendáriumot? „*Igen, ezt szeretnénk hagyományná tenni. Remélem, hogy a további évek is olyan sikeresek lesznek, mint ez az első*” – zárta a képviselő-testület tagja.

Mgr. Mária Májeková

zásokról. Megemlítette, hogy külföldön látott ilyen adventi naptárat. Teljesen lenyűgözött az ötlet és a szimbolika – Jézusra várva fény gyullad ki a ház ablakában. A szemünket a lélek tükrének nevezik, és akkor is boldogságtól vagy szeretettől ragyog, amikor várunk valamit vagy vala-

első ablakában 2021. december 1-jén, az utolsóban pedig 2021. december 24-én, szenteste gyulladt ki a fény. „A bejelentkezett résztvevők (házak) között kiosztották az 1-től 24-ig terjedő számokat. Ezeket a számokat egy jól látható helyen, feldíszített és kivilágított ablakban kellett elhelyezni.

A II. világháború civil áldozatainak emlékműve

Az elmúlt évtizedekben tucatnyi helyen dúltak háborúk a nagyvilágban, amelyről fejünket elfordítva, tudomást sem vettünk. Ukrán szomszédunknál kirobbant harcok mégis minden békeszerető emberben a háborútól való félelem érzését váltják ki. A jelenkori események elgondolkodtatnak azon, hogy még a 21. században is mennyire törekeny a béke.

A múlt évszázad nagy háborúi lassan feledésbe merülnek, hiszen az utolsó bennünket érintő 77 éve - 1945-ben ért véget. A második világháború az emberiség történetének legnagyobb és legtöbb halálos áldozattal járó fegyveres konfliktusa volt, amely közel 70 millió katona és 30 millió civil áldozatot követelt. E nagy világgégés sok családi tragédiát és szenvedést okozott falunk lakosainak is, amelyről lassan – lassan el is feledkezünk. A frontokon, csatatereken 52 nagykeri katona vesztette életét. Neveiket az új temetőben felállított emlékmű őrzi az utókor számára. A civil áldozatok emlékműve 2005-ben az öreg temetőben lett felállítva (jelenleg folyamatban van az emlékmű felújítása). A borzalmas háborúnak 9 polgári személy lett az áldozata falunkban, tragikus sorsukat kevesen ismerik. A falu felett 1945. március 29-én délután hét orosz vadászgép jelent meg. Teljesen eltávolodva géppuskatűzet zúdítottak a falura és az itt tartózkodó saját alakulataikra is. A támadás során több légiaknát dobtak le, amely áldozatokat követelt. A legnagyobb tragédia az Apáti utcában élő Csebik Pál családját érte. Két fiatal lányát, a 23 éves Margitot és a 22 éves Herminát az oroszok erőszakoskodásai elől a kertbe épített rejtékhelyre bújtatta el. Az odahullott légiakna mindkettőjüket megölte. A férjzett Margit már édesanya volt és két gyermeket, egy 3 éves kisfiút és alig egy éves szoptatott csecsemőt hagyott a nagyszülőkre. Az édesapa a gazdasági épületük deszkáiból koporsókat készített és ebbe helyezte el szeretett gyermekei holttestét. Majd szekérre tette a koporsókat és a kiskéri hídon átkelve (mert a nagykeri híd fel volt robbantva), végig a Túllát utcán (Petőfi utca) vitte őket a temetőbe. A temetés nagyon szűkkörű volt, a papon kívül csak néhány hozzátartozó vett részt, mert féltek az esetleges orosz repülőök megjelenésétől. Az Apáti utcában lakó idős Hovancsek Mihály élete is e napon vált tragikussá. Kezében vörös zászlót lobogtatva próbálta jelezni a támadóknak, hogy rossz helyen bombáznak, de egy akna szilánkjára letépte az állát. Orvosi ellátásra esélye sem volt, nagy fájdalmaitól úgy szabadult meg, hogy maga vetett véget életének. A 65 éves Szmrecsek Mihály munkást az udvarára hullott akna légnyomása ölte meg. Száraz Józsefet a Szőlőkben talált páncélöklő ölte meg. A háborúnak falunkban gyermekáldozatai is voltak. Sztranyák János két kisfiát, Tibort és Bélát a Keskeny utcai (Cétényi utca) kertjükbe repülőgépről ledobott robbanószer

ölte meg. Az odasiető, segíteni akaró Száraz Géza fiatal feleségének egy aknaszilánk kiütötte a szemét. Az áldozatok között volt Veres Ferenc is, aki a front átvonulásakor családjával a ház kertjében rejtőzködött, s onnan előbújva az oroszok németnek vélték, s halálosan megsebesítették. A világháború civil áldozata lett még Bombic Kálmán is.

Elődeink sok szenvedést megélve bizonyára jobban értékelték a háború utáni békés időket. A közelünkben zajló embertelen háborúskodás egyre jobban tudatosítja bennünk, hogy a béke az emberiség legfontosabb szükséglete. Értékeljük jobban a béke napjait, mert ősünk nagy árat fizettek érte és reménykedjünk, hogy a múltban átélt borzalmak semmilyen formában se ismétlődjenek meg.

Gróf Lajos könyve alapján szerkesztette Kanyicska Ilona

Humanitárius gyűjtés az ukrainai menekültek megsegítésére

Községünk humanitárius segélygyűjtést hirdetett meg az ukrainai háborús menekültek megsegítésére. Az adományokat 2022 március 8-11 lehetett leadni a kis kultúrházban; mindenekelőtt tartós élelmiszert: gyermekpiskótát, tápszert, kekszet, csomagolt ivóvizet, csomagolt péksüteményt, pástétomot, dobozos üdítőt, valamint tisztálkodási és higiéniai kellékeket, mint: fogkrémet, fogkefét, dezinfekciót, nedves törülköződőt, gyermek pelenkát, folyékony szappant, krémet, tusfürdőt, papírzsebkendőt és toalettpapírt gyűjtöttünk. A nagy számban összegyűlt adományokat 2 kishaszonjármű segítségével szállítottuk el március 14-én az érsekújvári járási hivatal gyűjtőpontjára, ahonnan majd továbbítják a rászorulóknak. Reméljük, hogy lakosaink soha nem lesznek rászorulva hasonló segítségre, viszont mindenkinek, aki bekapcsolódott a segélygyűjtésbe, szívből köszönjük a segítséget és jó érzés, hogy nem közömbös számunkra mások szorult helyzete.

- községháza -

**„Aki szereti a táncot, ahogy én szeretem,
Vele repülök az égig, tüzesen, sebesen...”**

2021 őszén vettünk végső búcsút Száraz Elek tanító úrtól. Ezúton is szeretnénk emlékezni rá, hiszen községünkben sok ember életében meghatározó szerepet töltött be. Az alapiskolát szülőfalujában, Nagykéren végezte. Ezt követően tanulmányait az érsekújvári gimnáziumban folytatta. Érettségi után a nyitrai pedagógiai főiskola matematika-műhelymunka szakán szerzett tanítói diplomát.

Pályáját Bodokon kezdte, majd 1964-től 28 éven át volt igazgatója a nagycétényi magyar tanítási nyelvű alapiskolának. Kezdetektől meggyőződéssel vallotta, hogy csak az a tanuló találja meg a helyét a világban, aki anyanyelvén szerzi meg a tudást. Szigorú és következetes irányítása eredményeként az iskola tanulói számos kiugró teljesítménnyel, versenyeredménnyel és magas tudásszinttel a járás legjobb iskolái

közé sorakoztak fel. Odafigyelt az iskola belső és külső rendezettségére, hisz 1975-től a Nyitrai PF gyakorlóiskolájaként idejártak a magyar főiskolai hallgatók egész Szlovákiából. Működése alatt megismerte a falut és igazgatói teendőin kívül évekig a helyi Nemzeti Bizottság titkáráként volt jelen a falu életében. Csaknem három évtized után került vissza szülőfalujába, Nagykérré. 1990-től pedagógusi pályáját itt folytatta egészen nyugdíjazásig. Mivel nemcsak az új ismeretek tanítását tartotta fontosnak, ezért a község kultúrfelelőseként 1998-tól 2007-ig a hagyományok megőrzését tűzte ki céljául az akkori önkormányzattal és Csemadok alapszervezettel karöltve. Számos kulturális rendezvényt valósított meg nagy sikerrel községünkben. A Szivárvány tánccsoport, majd később a Margaréta és Katica

tánccsoportokból nőtte ki magát a Mórinca. A Mórinca citerazenekarban és táncegyüttesben egy erős közösséget kovácsolt össze, melynek tagjai a mai napig próbálják tovább vinni azt, amit megálmodott. Nyugdíjas éveit feleségével, Szárazné Csaplár Magdolnával töltötte takaros házukban és legkedvesebb időtöltése a szőlő és háztáj gondozása volt. 2008-ban ünnepi keretek között többedmagával megkapta Nagyker díszpolgára címet, amire nagyon büszke volt. Miután megözvegyült, egyetlen fia, Péter és családja közelében, Komárom mellett töltötte napjait, amit két lányunokája tett még szebbé és tartalmasabbá.

Kedves Eli bácsi, köszönünk mindent, nyugodjon békében!

Mgr. Száraz Viktória

Nagykér egyike azon környékbeli falvaknak, ahol a legalacsonyabb a szemétdíj, de a háztartási hulladékot továbbra is osztályozni kell.

Sok községben és városban állandó gondot jelent a hulladék mennyisége és osztályozása. Az osztályozás szintje gyakran elmarad attól az aránytól, amelyet az önkormányzatok szeretnének, és emiatt a polgároknak évről évre magasabb díjat kell fizetniük a kommunális hulladék gyűjtésért és elszállításáért. Nagykér azonban kivételt jelent ez alól, ugyanis 2016 óta változatlan szinten tartja ezt az éves díjat. Arról, hogy miért ilyen sikeres a hulladék osztályozott gyűjtése Nagykeren, Ing. Cilling Szilviával, a községi hivatal munkatársával beszélgettünk.

• A környékbeli községek között Nagykeren az egyik legalacsonyabb a hulladék elszállításának személynkénti éves díja. Hogyan sikerül ilyen alacsony szinten tartani?

- Véleményem szerint ebben a polgármesternek nagy érdeme van, mert ez a kérdés nagyon közel áll a szívéhez, és a múltban sok időt szentelt rá. Két évvel ezelőtt az önkormányzat mikrocsipesz azonosítóval látta el a kukaedényeket és korlátozta ezek számát. Emellett 2019-ben az önkormányzat 900 komposztálót vásárolt, amelyből minden háztartás kapott, úgy tűnik, ez szintén hozzájárult a szelektálás arányának növeléséhez. A lebomló konyhai, főzési vagy kerti hulladékot kényelmesen a komposztálóba tehetjük. A múltban gyakran kerültek a vegyes, vagyis kommunális települési hulladékba olyan dolgok, amelyek nem abba tartoztak, mint például a biohulladék, a műanyag vagy a papír.... Ma már osztályozva gyűjtjük ezeket, és úgy gondolom, hogy az embereket ez arra készteti és motiválja, hogy még jobban szeparálják a hulladékot.

• Jelenleg milyen arányú a településen az osztályozott hulladék gyűjtése?

A tavalyi osztályozási arány körülbelül 62%, ami elég jó szám. 2018-ban 644 tonna települési hulladékunk volt, 2021-ben pedig már csak 466 tonna, tehát ebből is látható, hogy a hulladék

mennyisége továbbra is csökken, míg az osztályozott hulladék aránya növekszik. Többet szelektálunk, ügyelünk arra, hogy például a joghurtos dobozt ne a kommunális hulladék közé tegyük, hanem a műanyagok közé kerüljön.

• Kaptak-e a lakosok tájékoztatást arról, hogyan osztályozzák a hulladékot?

- A lakosok minden évben megkapják az egész évre vonatkozó hulladékgyűjtési ütemtervet, amely tartalmazza, hogyan és mit kell szétválogatni. Természetesen, amikor változás történik, igyekszünk tájékoztatni a lakosokat, de néha csak arról van szó, hogy az emberek nem akarják osztályozottan gyűjteni a hulladékot... Nem veszik észre, hogy például a szomszédos Berencsen a polgárok már most is 28 eurós díjat fizetnek a kommunális hulladék gyűjtéséért, míg a mi településünkön ez csak 17 euró.

• Mit lehetne még tenni az osztályozás arányának további növelése érdekében?

Véleményem szerint a lakosoknak fel kell ismerniük, hogy egyáltalán nem nehéz osztályozva gyűjteni a hulladékot. Már egészen kicsi koruktól kezdve meg kell tanítani a gyerekeknek, hogy a sárga kukába rakjuk a műanyagot, vagy például egy félretett papírdobozba gyűjtjük a papírt, hogy a tojáshéj a komposztba való, nem pedig a kommunális hulladékba. Ezenkívül most készül egy olyan törvénymódosítás, amely kimondja, hogy ha a vegyes háztartási hulladékban lebomló hulladékot találnak, akkor ez az éves települési hulladékdíj emelkedésében jelenik majd meg, ami azt jelenti, hogy a lakosok többet fognak fizetni a szemét elszállításáért.

• Mi a helyzet az egyéb hulladéktípusokkal, például az építési hulladékkal vagy a nagyméretű hulladékkal?

Községünkben évente kétszer gyűjtjük a nagyméretű hulladékot, valamint az elektronikai hulladékot. A kisebb mé-

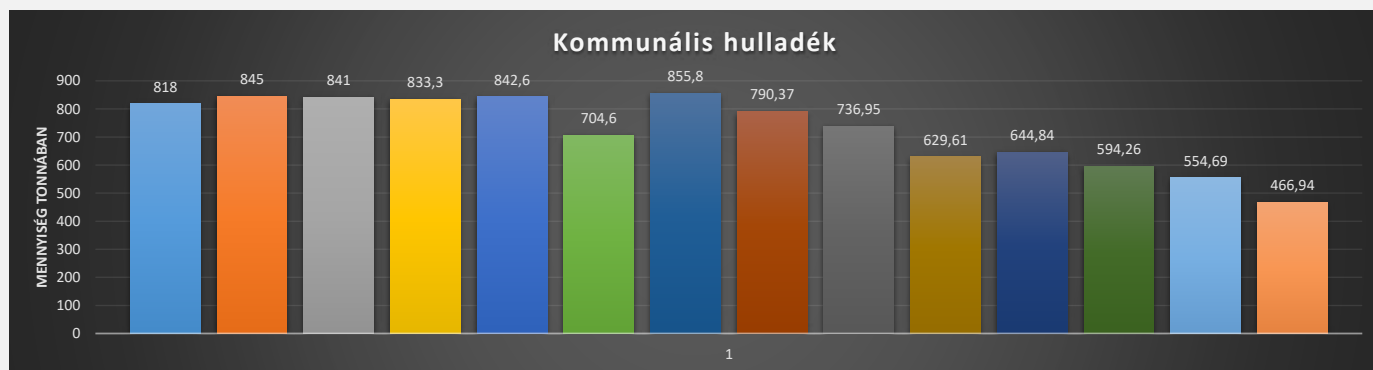
retű építési hulladékot a hetente háromszor nyitva tartó gyűjtőudvarra lehet vinni. Ide természetesen bármilyen mennyiségű kerti biológiai hulladékot behozhatnak. A biohulladékot zúzógéppel aprítjuk és ebből sokszor jó minőségű komposzt keletkezik, amelyet a lakosok haza is vihetnek. Jó, hogy az emberek felismerik, hogy ez a tevékenység megalapozott és van értelme.

• Januárban bevezették a PET-palackok és -dobozok visszaváltását Szlovákiában. Hogyan veszi ezt figyelembe az önkormányzat?

Igen, az emberek mostantól eldönthetik, hogy a műanyag palackokat és dobozokat sárga kukába vagy zsákba teszik-e, vagy leadják a Coop Jednota üzletben. Úgy látjuk azonban, hogy sokan az utóbbi lehetőséget részesítik előnyben, hogy visszakapják a 15 centes betétdíjat. A Jednota ezután jelentést fog küldeni a településen leadott visszaváltható hulladék mennyiségéről, hogy ezt a jövőbeni hulladékválogatás során figyelembe tudjuk venni.

Mgr. Mária Májeková

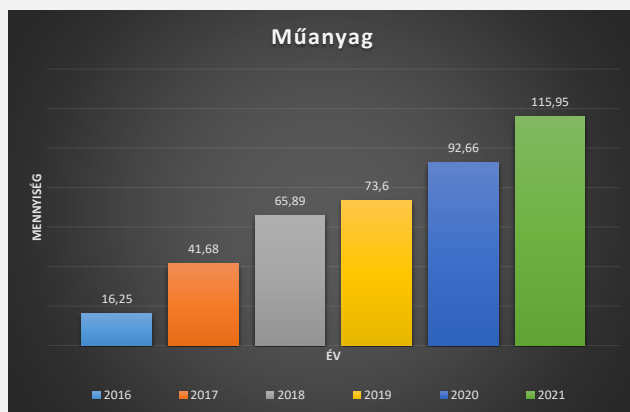
Év	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mennyiség	818	845	841	833,3	842,6	704,6	855,8	790,37	736,95	629,61	644,84	594,26	554,69	466,94

Műanyag

hónap/év:	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Január		2,41	4,94	6,68	8,82	8,2
Február		2,96	3,65	4,94	6,06	7,94
Március		3,54	3,25	6,36	7,44	9,96
Április		3,44	6,46	7,48	9,54	13,76
Május		2,96	5,21	4,56	7,6	9,3
Június		3,96	6,38	6,16	8,56	9,73
Július		3,42	5,72	7	5,26	9,3
Augusztus	3,44	3,38	7,5	7,84	8,52	9,5
Szeptember	4,54	5,08	6,78	7,19	8,7	9,06
Október	1,85	3,24	6,08	5,96	7,54	12,1
November	4,66	4,09	5,84	5,79	8,02	8,9
December	1,76	3,2	4,08	3,64	6,6	8,2
összesen:	16,25	41,68	65,89	73,6	92,66	115,95

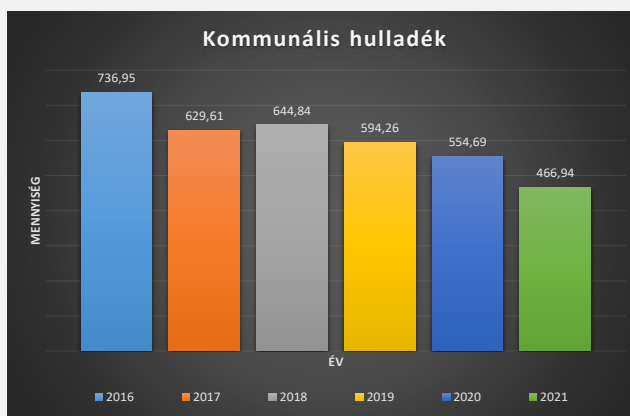
év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
mennyiség	16,25	41,68	65,89	73,6	92,66	115,95

KOMUNÁLIS HULLADÉK:

hónap /év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Január	61,93	40,87	38,73	40,49	39,19	35,82
Február	51,24	44,52	40,99	44,02	38,23	30,95
Március	57,56	48,81	39,53	48,68	44,17	36,71
Április	77,51	46,68	52,33	49,06	44,35	51,96
Május	61,5	45,98	46,84	69,7	64,24	34,6
Június	65,03	68,84	69,67	46,04	64,68	36,06
Július	83,05	64	66,51	51,22	40,83	34,88
Augusztus	68,71	59,98	80,53	55,49	45,36	38,96
Szeptember	48,04	50,54	41,64	37,66	43,88	39,04
Október	46,83	45,3	49,52	43,89	65,42	53,96
November	47,37	45,32	71,06	64,7	45,27	39,16
December	68,18	68,77	47,49	43,31	37,07	34,84
összesen:	736,95	629,61	644,84	594,26	554,69	466,94

év	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Mennyiség	736,95	629,61	644,84	594,26	554,69	466,94

Az önkormányzatok küzdenek a kóbor állatok jelentette feladatokkal, ez alól Nagyker sem kivétel

Az állam ugyanis az állategészségügyről szóló 39/2007. sz. törvény módosításával elrendelte a befogásukat. Ez alapján az önkormányzatoknak maguknak kell gondoskodniuk az elhagyott kóbor állatokról.

A kóbor kutya az önkormányzat tulajdonába kerül.

„A törvény kötelez minket arra, hogy gondoskodjunk a település területén kóborló állatok befogásáról és karanténállomáson vagy állatmenhelyen való elhelyezéséről, valamint kötelesek vagyunk az ilyen kóbor állatot a megtalálótól átvenni” - magyarázzák a törvény szövegét a községi hivatal alkalmazottai. Mivel a kóbor kutya az önkormányzat tulajdonába kerül, befogás esetén minden szükséges költséget a községnek kell fedeznie. Az önkormányzatok évente jelentős összeget költenek a kóbor kutyák jelentette probléma kezelésére, ami a község költségvetésének jelentős részét elvonhatja.

A községnek megfelelően kell gondoskodnia a kóbor állatokról

„Egy ilyen kóbor kutya számára futtatót, szigetelt kennelt eseledt kell biztosítani. Előtte azonban sokszor magunknak kell befognunk a kutyát, ami nem mindig egyszerű, hiszen nem tudjuk, hogy agresszív-e, vagy nem szenved-e valamilyen betegségben” - magyarázzák a hivatal munkatársai. „Van egy csippleolvasónk, így, ha a kutyának van azonosítója, akkor ki tudjuk deríteni, hogy ki a gazdája és kapcsolatba léphetünk vele, hogy jöjjön el a kutyájáért. Más esetben a község hangosbemondóján és a Facebook-oldalán tájékoztatunk a kóbor kutya megtalálásáról.” Gyakran előfordul, hogy azért szökött el a kutya otthonról, mert a gazdának nem volt a ház körül biztonságos kerítése, és ilyenkor nagyon hálásak, ha megtalálják a kutyát. „Volt egy kölyökkutyánk is, aki itt nőtt fel és nem volt gazdája, de volt egy hölgy, aki befogadta, becsipeltette, és azóta is gondoskodik róla. Vannak tehát szerencsés esetek.”

A legtöbb kutyának nincs azonosító csippe, ez megnehezíti a tulajdonos megtalálását

Minden településnek együttműködést kell kötnie egy karanténállomással vagy menhellyel. Nagyker az érsekújvári menhellyel működik együtt. Ha nem találják meg a kutya gazdáját, az állat erre a menhelyre kerül. A módosítás szerint az állatot 45 napig kell a karanténállomáson vagy a menhelyen tartani, és ha a tulajdonos nem jelentkezik ennyi időn belül, vagy ha senki sem érdeklődik a kutya iránt, a menhelyek vagy a karanténállomások visszaadhatják az állatot a községnek. Ezenkívül, ha a kutya nincs becsipelve és a kutya tulajdonosa nem tett eleget ennek a kötelezettségének, az önkormányzatnak gondoskodnia kell arról, hogy ez is megtörténjen. A csipplést azonban csak konkrét születési számmal lehet elvégezni, így a település polgármesterének kell a saját születési száma alatt nyilvántartásba vennie a kutyát, befizetni a kutyaadót a saját községének és megfizetni az eb állatorvosi ellátását. Nagykeren a kóbor kutyákat befogó önkormányzati alkalmazottak azt állítják, hogy a befogott kóbor kutyák közel 90 %-a nincs csipelleve. „Sokszor nem tudjuk felvenni a kapcsolatot a kutya gazdájával és a kutya végül menhelyen köt ki. A kutyák csipplésének díja egyszeri költség, és nekünk is segítene, ha a kutyák csipellevennének” - mondják a község munkatársai. Hogyan tudnának tehát maguk a polgárok segíteni a helyzeten? „Leginkább a csipplés segítene, mivel erre törvény is kötelezi a gazdákat, és az is hasznos lenne, ha a lakosok jobban ügyelnének a kerítéseikre, hogy a kutyák ne szökjenek el” - vélik a község alkalmazottai. „Ha valaki kutyát vesz magához, az felelősséget jelent, és nem csak fél évre vagy egy évre, hanem hosszú távon, mert a gazdának egész idő alatt gondoskodnia kell a kutyájáról, hogy ne szököj meg, hogy csipelt, egészséges és oltott legyen.”

Mgr. Mária Májeková

Újraéled a ballhoki Nagykéren

Magasabb szinten szeretnék űzni a ballhokit e sport nagykeri kedvelői. Az év elején megállapították a saját polgári társulásukat, ezzel hivatalossá tették a Wild Bulls nevet viselő klubcsapatot. Úgy tervezik, hogy hamarosan ballhoki pálya is lesz majd a községben. A klub és társulás tevékenységével kapcsolatos kérdéseinkre Lőrincz Máté aktív játékos válaszolt.

• Nagykéren már régebb óta jelen van a ballhoki, hogyan kezdődött a sportág itteni története?

- Körülbelül tíz évvel ezelőtt kezdődött, ugyanis tulajdonképpen már gyerekkorunk óta űzzük ezt a sportot kint az utcán. Akkor az Andrej Lőrincz, Roman Gubó, Dominik Janík és Daniel Bohumel társaságához tartozó játékosok megalapították a Wild Bulls csapatot. Természetesen volt egy kis szünet a csapatban, amikor a tagok mással foglalkoztak. Mintegy három évvel ezelőtt azonban lehetőséget kaptunk a ligás játékra Nyitrán, ahol működik a Nyitrai ballhoki-szövetség. Andrej lett a kapitány, összehozta a csapatot és már a harmadik idényt játszunk a második ligában.

• Mi ösztönözte benneteket a polgári társulás megalapítására?

- Megpróbáltuk hivatalosan is magasabb szintre emelni a klubunkat, így részben emiatt alapítottuk, részben pedig azért, hogy támogatói adományokat fogadhassunk. Nagyra becsüljük, hogy már van néhány helyi vállalkozó, aki támogat bennünket és ez nagyon fontos a működésünk szempontjából, meg azért is, mert vannak terveink a jövőre nézve.

• Például milyen tervek?

- Mostanra sikerült egy sportpályát kapnunk, leginkább Nagyker községnek és a képviselő-testületnek köszönhetően. Ürmény (Mojmírovce) község felszámolta az egyik sportpályáját, ezért megállapodást kezdeményeztünk a falvak között. A pálya már a miénk, a nagykeri futballpálya területén található és a közeljövőben tervezzük a pálya felületének javítását, ezért most az önkormányzattal közösen ezen dolgozunk. Támogatásuk nélkül, különösen anyagilag, nem lennénk képesek erre. Bevallom, ez egy kis álmunk volt, amit egyedül nem tudtunk volna megvalósítani, ezért nagyon örülünk, hogy az önkormányzat segített nekünk ebben. Nem számítottunk ekkora támogatásra.

• Tehát eddig az ürményi pályán edzettek?

- Igen, mi magunk javítottuk meg a pályát, bár nem volt a miénk, de ez volt az egyetlen lehetőség, ha edzeni akartunk. Most Nyitrán edzünk, ahol a bajnokságot játsszák, de mivel itt körülbelül 30-40 csapat van, meg kell határozni az edzések beosztását, hogy mindenkinek legyen helye.

• Hány játékosa van jelenleg a csapatnak?

Jelenleg tizenketten vagyunk, mindannyian barátok vagyunk, arra ala-

poztunk, hogy emberileg is illeszkedjünk egymáshoz... Az eredmények néha inkább másodlagosak, a lényeg az, hogy a csapat mindig együtt van. Egy évvel ezelőtt felvettünk néhány új játékost más falvakból, de a csapat nagy részét még mindig nagykeri fiúk alkotják, vagy olyanok, akik valamilyen módon kötődnek a faluhoz.

• Tervezték új játékosokat felvenni?

- Természetesen szeretnénk megfiatalítani a csapatunkat, ezért reméljük, hogy ha sikerül felújítanunk az új pályát, akkor fiatalabb játékosokat is bevonhatunk. Szeretnénk a fiatalokkal is együtt dolgozni. Együttműködünk a Nyitrai ballhoki-szövetség tapasztalt edzőivel, akik megígérték, hogy segítenek nekünk. Tudjuk, hogy sok faluban a foci dominál, de ilyenre is van lehetőség, és szívesen látunk a csapatban mindenkit, aki szeretné kipróbálni ezt a sportot. Végül is ez a sportág lényegében a jégkorong kistestvére.

• Régebben ballhoki tornákat is rendeztek a községben, újraindítanátok ezt a hagyományt?

- Határozottan igen. Régebben a kultúrparkban tartották meg a tornákat egy saját készítésű a pályán, ezért csak barátságos mérkőzések voltak, ahol inkább családias volt a hangulat... Szórakozásból játszottunk, és ilyen céljaink vannak a jövőre nézve. Amikor elkészül a pálya, mindenképpen szervezünk egy nyitótornát a nagykeri lakosoknak, de először is fel kell újítanunk és elő kell készítenünk a pálya felületét. Meggyőződésünk, hogy ezzel a pályával képesek leszünk egy ballhokis közösséget létrehozni a faluban, és ezáltal új barátságokat kötni.

• Tehát a faluban már megvannak a feltételek ehhez a sporthoz...

- Azt mondanám, hogy ezzel elég magas szintre kerülnek. Nyitrán két ballhoki pálya van, ahol a férfi ligát játsszák, az félprofi minőségűnek tekinthető, és van egy másik pálya, ahol mi játszunk. Úgy gondolom, hogy a nyitrai pályák után a nagykeri lesz az egyik legjobb..

Mgr. Mária Májeková